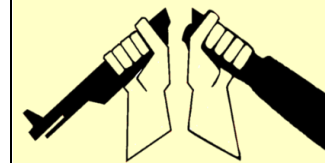

Pacifisme
Militærnægtelse
Civilulydighed
Ikkevold
Freds- og
Konfliktløsning

INDHOLD

Partiernes politik om krig og fred 2

En fredelig vurdering baseret på de opstillede partiers stemmer, citater fra handlingsprogrammer og udspil.

Klimapolitik er global sikkerhedspolitik 3

Verden er overoprustet, mens FN's verdensmål er underfinansierede – de tal må vendes helt om.

Stil fredskrav til NATO! 4

UD AF NATO, har råbet lydt i 70 år – men folket råber ikke med i kor, så parolen må gentænkes.

Krav om krigskommission i fælles valgvideo 5

Tribunalforeningen står bag en valgvideo for de fire partier Alternativet, Enhedslisten, Radikale Venstre og SF.

Hårdere argumenter efter krigsudredning 6

Historikerundersøgelsen sætter nye rammer og muligheder for diskussion om fremtidig krigsdeltagelse.

Ny nordisk fred 7

Forskere fra CRIC fremlagde rapport om et forstærket nordisk fredsamarbejde: "New Nordic Peace".

Sæt ikke min pension i atomvåben! 8

Mange medlemmer af pensionskasser protesterer imod investering i firmaer, der producerer atomvåben.

I 1986 blev atomvåben næsten afskaffet 8

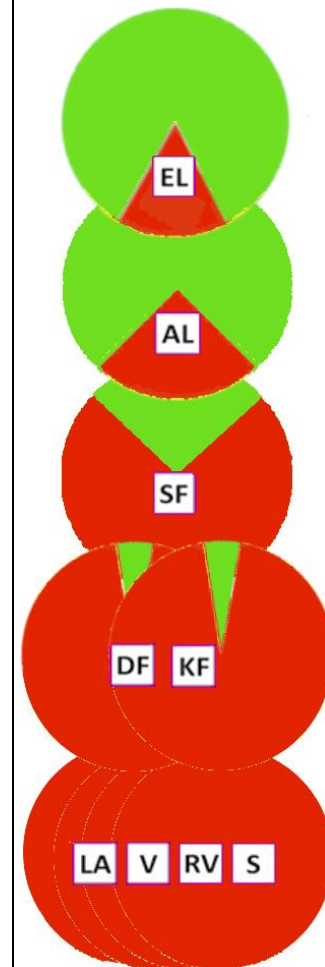
Under en forhandling med Mikhail Gorbatsjov, fik Ronald Reagan et tilbud om at få fjernet samtlige atomvåben.

MS og de aktivistiske pacifister 9

Mellempolkeligt Samvirkes historiske arv er politisk, fredspolitisk om man vil. Frøet blev sået af fredsbevægelsen.

AMKs Årsmøde den 25-26. maj i København 12

... samt meget andet godt og fredeligt.

10 års stemmer om krig i Folketinget

PARTIERNES POLITIK OM KRIG OG FRED

Af Tom Vilmer Paamand

Partierne er her skønsomt rangordnet fra fredeligst grøn til krigerisk rød – mest baseret på afgivne stemmer, handling vejer tungt, men også bevæggrund. De runde diagrammer viser stemmer gennem de sidste ti år. Alle uden nyere stemmetal (○) er kun vurderet på deres uprøvede løfter, læst optimistisk.

Stemmevægten er baseret på enhver støtte til militære løsninger gennem de sidste ti år, og ikke kun på diverse angrebskrige – men helt løsrevet fra al øvrig politik, hvor fx ufredelig socialt denne end måtte være. Læs de forkortede pluk fra partiprogrammerne her, og tænk så selv!

KD Kristendemokraterne: "... FNs muligheder for at forebygge konflikter skal styrkes, især medlemslandenes pligt til at løse uoverensstemmelser gennem forhandling og ikke ved magt. FN skal have et forhandlingskorps, der kan sættes ind ved konflikter tidligt nok til at undgå krig. Hvis konflikten alligevel bryder ud, skal FN-tropper skabe sikkerhed. ..."

Ø Enhedslisten: "... Demokrati og menneskerettigheder kan ikke indføres med bomber. Partiet vil hellere bruge ressourcer på nødhjælp, konfliktløsning og genopbygning ude i verden. Ikke angrebshære forankret i NATO eller EU, men styrket samarbejde i FN samt OSCE, som foregangsland for en fredelig og bæredygtig udvikling globalt. ..."

Å Alternativet: "... Et akut kursskifte: Forebyggelse og politiske løsninger – ikke militære – skal i centrum. Partiet vil kun deltage i militære operationer på klart folkeretligt mandat. NATO skal tilbage til udgangspunktet som forsvarsalliance og prioritere fredsmægling, infrastruktur og deltagelse med specialstyrker ved forebyggende indsatser. ..."

KLAUS RISKJØR PEDERSEN **Partiet KRP:** "... Danmark skal kun undtagelsesvis deltage i væbnede konflikter og kun hvor danske særinteresser er truet (terror, sikkerhed, menneskerettigheder). EU's forsvarsforbehold skal ophæves, NATO udfases og en stærkere europæisk forsvarssøjle udgøre fundament for dansk forsvarsalliance. Irak-kommissionen skal genåbnes. ..."

SF Socialistisk Folkeparti: "... Krig er et katastrofalt overgreb for millioner af mennesker. SF arbejder for, at dansk udenrigspolitik bliver mindre krigerisk. I verdenspolitikken skal FN spille en større og mere magtfuld rolle. På den scene skal EU også være stærkere. SF ønsker en trussels- og sikkerhedskommission, der kan identificere nye trusler. ..."

Utilfreds med placeringen? Henvend dig til partiet, og få rettet deres politik!

B Radikale Venstre: "... Medlemskab af NATO er fundamentet i dansk sikkerhedspolitik, men forebyggelse og løsning af konflikter og krige hører ikke kun under NATO, men er også en opgave for EU, FN og OSCE. Radikale Venstre går ind for at afskaffe det danske forsvarsforbehold, og forsvaret skal omdannes til en reelt professionel hær. ..."

DF Dansk Folkeparti: "... Danmark bør indgå i NATO og yde det nødvendige bidrag. Partiet vil arbejde for et troværdigt og effektivt forsvar med hær, flåde, flyvevåben og hjemmeforsvar. Partiet støtter Danmarks medlemskab af FN, som bør arbejde for fredelig sameksistens medlemslandene imellem samt sikre, at hjælp bibringes mennesker i nød. ..."

R Socialdemokratiet: "... Danmark har brug for et stærkt forsvar, som partiet vil tilføre flere penge, og som kan forsvare Danmarks grænser, hvis andre nationer udviser aggressiv adfærd. Ude i verden skal danske soldater deltage i internationale missioner med NATO og FN. Det er afgørende, at udsendte soldater har bred opbakning i Folketinget. ..."

LA Liberal Alliance: "... Forsvaret skal både i forhold til materiel og uddannelse af personel sikre, at det danske forsvar styrker NATO mest muligt, et stærkt forsvarssamarbejde på EU-niveau. Partiet vil afskaffe værnepligt. I lyset af et stigende trusselsniveau er der behov for, at Danmark i de kommende år opgraderer det danske forsvar. ..."

C Det Konservative Folkeparti: "... Partiet vil bevare et stærkt dansk forsvar, som kan garantere Danmarks og resten af rigsfællesskabets suverænitet. Forsvarets tre værn; hæren, søværnet og flyvevåbenet, skal til stadighed være fleksible operationelle enheder, som kan løse missioner såvel herhjemme og i udlandet. Det kræver, at vi afsætter flere midler. ..."

V Venstre: "... Danmarks sikkerhed skal bygge på at bevare de grundlæggende værdier og interesser, som Europa og USA deler. Danmark skal være fuldt og helt medlem af NATO. Vi skal være parate og i stand til at deltage i forsvaret af alliancen, og villige til at påtage os vores del af den samlede byrde gennem et troværdigt forsvar. ..."

S Nye Borgerlige: "... Partiet ønsker en permanent og betydelig militær tilstedeværelse i Arktis med ubåde og specialtropper til kamp. Værnepligt for både mænd og kvinder – 10.000 indkaldes i 9 måneder til kaserner over hele landet. Forsvarsbudgettet hæves til 2% af BNP, først og fremmest til at styrke forsvaret af Danmarks territorium. ..."

Læs fodnoter om vurderingen samt partiernes stemmetal på FRED.dk.

KLIMAPOLITIK ER GLOBAL SIKKERHEDSPOLITIK

Af *Palle Bendsen fra NOAH og Hasse Schneidermann fra Fredsministerium*

Verden er overoprustet, mens FN's verdensmål er underfinansierede – de tal må vendes helt om. En indsats for bæredygtige og klimapolitiske løsninger og for at opfylde FN's verdensmål, kan give mere sikkerhed end de penge, der bruges på fortsat oprustning. Krige er i sig selv ødelæggende for miljø og klima, og det globale militær og militærindustriens miljø- og klimaaftryk er grotesk stort. Fortsatte miljøødelæggelser truer alverdens befolkningers sikkerhed med øgede konflikter om territorier, vand og andre ressourcer, mulige nye krige og deraf følgende flygtningestrømme.

Det er derfor tvingende nødvendigt at modvirke klimaforandringerne effektivt og samtidig styrke evnen og viljen til at løse konflikter med fredelige og ikke-militære redskaber. Klimaforandringer og miljømæssige forringelser kan virke som konfliktforstærkere – og kan alene selv forårsage konflikter. Det anerkendes af mange civilsamfundsorganisationer, i mange grene af FN-systemet og helt op til Sikkerhedsrådet.

Selv Pentagon skrev i [en rapport](#) at: ”*Stigende globale temperaturer, skiftende nedbørsmønstre, hævnning af havniveauer og mere ekstreme vejrforhold vil intensivere udfordringer som global ustabilitet, sult, fattigdom og konflikt. De vil sandsynligvis føre til mad- og vandmangel, pandemiske sygdomme, tvister over flygtninge og ressourcer og ødelæggelse på grund af naturkatastrofer i regioner over hele verden.*”

Klimaforandringerne skal modvirkes på mange forskellige måder – det samme gælder miljøødelæggelserne. Forbindelsen mellem klima og miljø på den ene side, og militær og krig på den anden, gør det endnu mere presserende at løse konflikter med ikke-militære midler og flytte ressourcer fra militære til humanitære formål. Store dele af de militære CO2-udledninger slipper udenom de løbende opgørelser til FN. USA krævede denne [undtagelse](#) fra Kyoto-Protokollen i 1997, og det selv om USA ikke ratificerede aftalen.

Parisaftalen fra 2015 nævner slet ikke ordet militær, ligesom den heller ikke nævner fossile brændsler med et ord. Det samme gælder i øvrigt også storskala husdyrhold, palmeolieplantager eller andre industrier, som driver afskovningen. Men hvad der er helt sikkert: Atmosfæren tæller det hele med – også de militære udledninger. Og som resultat lider biosfæren – som vi mennesker jo hører til. Tørke, hedebølger, orkaner, oversvømmelser, skovbrande – ødelæggelser af afgrøder, boliger, levesteder – tab af liv, tab af indkomstgrundlag, tab af opsparing, tab af håb for fremtiden.

FN's 17 Verdensmål er en stærk vision for fremtiden, hvor de centrale elementer er at passe på den fælles planet – samtidig med at vi reducerer ulig-

heden, sikrer sundhed og uddannelse til alle og udrydder fattigdommen. Der bindes imidlertid umådelige økonomiske ressourcer i oprustning og krigsførelse. Våbenhandlere og våbenindustrien synes at leve i en uendelig højkonjunktur. Det er summer, som efter vor mening hellere skulle bruges på at styrke FN's verdensmål. Det er svært at finde tal for alle CO2-udledninger fra militæret – uanset om det er i fredstid eller under krige. Det er på samme måde vanskeligt at finde opgørelser over udledninger fra hele det militær-industrielle kompleks, simpelthen fordi dette ikke opgøres særskilt. Det eneste der er sikkert, er at det er meget store tal!

Det svenske fredsforskningsinstitut SIPRI har siden 1967 målt verdens samlede militære udgifter. I 2017 brugte alle lande tilsammen **1.740 milliarder** dollars, USA alene 610 milliarder eller ca. 35 procent – det er mere end de næste otte lande på listen tilsammen. SIPRI's forskere peger på, at der anvendes ca. 2,5 procent af verdens bruttonationalprodukt på militæret og at blot 10 procent af dette beløb kunne sætte en stopper for alverdens sult og fattigdom inden 2030, som er ét af FN's verdensmål.

Pentagons store militærbudget på mange hundrede milliarder dollars holder **6.000 baser** i USA i gang med fly, flådefartøjer, tanks og andre tunge køretøjer. Uden for USA har Pentagon mere end **1.000 baser** i andre lande. Udledningerne herfra – og udledningerne under krig – offentliggøres ikke. Resten af verdens militære CO2-udledninger må formodes at være cirka det dobbelte af de indenlandske udledninger i USA.

Udover de direkte CO2-udledninger, der er forbundet med olieforbruget til jagerfly, tanks og flådefartøjer, så efterlader de materielle ødelæggelser, som er krigens følgesvend – oveni død og lemlæstelser – enorme regninger til den ramte befolkning, som både kan gøres op i penge og CO2-udledninger i forbindelse med genopbygning. Der er i øjeblikket et momentum, et stort folkeligt krav om at regeringerne, EU og FN lægger flere kræfter i at imødegå klimaforandringerne. Det er på høje tid.

Det, vi her argumenterer for, er at forbinde dette krav med kravet om samtidig at reducere de militære udgifter og militærets bidrag til klima- og miljøødelæggelserne og i stedet bruge penge på ikke at forværre klodens problemer.

Danmark bør vedtage en stærk klimalov og gå forrest i den grønne omstilling. Samtidig bør Danmark ikke bøje sig for USA's pres for at øge militærudgifterne, men i stedet tage angrebet ud af forsvaret og skabe en fredsaktivistisk udenrigspolitik, fokuseret på ikke-militær konfliktløsning, diplomati, udviklingsbistand og en human migrationspolitik. Et intensiveret samarbejde mellem miljø-, klima- og fredsbevægelsen kan være med til at sikre dette.

STIL FREDSKRAV TIL NATO!

Af Tom Vilmer Paamand

UD AF NATO, har råbet lydt i 70 år – men folket råber ikke med i kor, så parolen må gentænkes. Hvad med et nyt folkeligt pres til at genskabe det *alternative sikkerhedspolitiske flertal*, så Danmark igen kan punke NATO indefra?

Et flertal af den danske befolkning har støttet NATO lige siden starten. Selv om dette ”flertal” frem til 70erne ofte var på under 50 procent, var modstanden kun mærkbar i tiden lige før og efter starten. Selv denne tidlige modstand oversteg aldrig støtternes, og lige siden har modstanden mod NATO, selv når den var allerstærkest, kun ligget på maksimalt det halve af tilhængerne.

Det eneste tidspunkt, hvor NATOs tal virkelig droppede, var helt tilbage i 1960. Dengang var alle opskræmte over den begyndende oprustning i rummet. Men det blev efterfulgt af et USA-krav om ”atombevæbning” af det danske forsvar. Frygten for det første må have overtrumpet frygten for det sidste, for tilslutningen droppede til at kun 33 procent fandt deres trøst hos NATO.

At NATO ikke havde opbakning i 1960 betød dog ikke, at modstanden samtidigt voksede. Tværtimod havde både tilhængere og modstandere tabt pusten, og modstanden havde minimal tilslutning med kun 11 procent. Et solidt flertal var derimod de rådløse, der sagde ”Ved ikke”, og denne gruppe har altid været stor – og med få undtagelser større end gruppen af modstandere. Sammenlagt har de to grupper ofte ”vundet” over tilhængerne – men ikke siden 70erne.

Selv under 1980ernes voldsomme raketmodstand var befolkningens modstand mod NATO ikke overvældende. I 1983 havde NATO en af sine højeste tilslutninger med 63 procent, og fik aldrig under 55 procent i dette ellers så fredskæmpende årti. Men raketmodstanden var samtidigt stor, for også NATO-tilhængerne var solidt imod atomrakterne!

I det meste af 80ernes Folketing dominerede et såkaldt *alternativt sikkerhedspolitisk flertal*. Uden regeringsmagt blev regeringen og NATO konsekvent nedstemt med et fredsbudskab, der havde markant genklang i befolkningen. Modstanden mod NATOs og Sovjets atomrakter var en klar vinder-sag. Også ved 80ernes afsluttende valg vandt raketmodstanden solidt, selv om det ofte beskrives omvendt – for Det Radikale Venstre valgte at gå med i en borgerlig regering, og droppede som betaling raketmodstanden.

Folk var skræmte over atomrakterne, men også over Sovjets militarisme. De valgte NATO som støtte, men altså helst et NATO, der nok stod kampklar mod Sovjet, men som ikke fyldte verden med for mange atomrakter. JA TIL NATO, men med begrænsninger. Dette prøvede et politisk flertal at imødekomme gennem den såkaldte fodnote-politik. Der var to gennemgående krav fra Folketinget til NATO, hhv modstand mod NATOs såkaldte dobbelt-beslut-

ning om opstilling af nye atomrakter i Europa. Og mod USAs uigennemtænkte stjernekrigsprojekt.

Hurtigt fremspoling til i dag, hvor den folkelige modstand på ingen måde er vokset siden. Nu er flere end 56 procent enige i, at Danmark skal blive i NATO. Og dette tal dækker vel at mærke også, at NATO-samarbejdet skal udvides med et tilsvarende militært med EU-landene. Underligt nok, er en markant del af støtterne for yderligere at militarisere EU, også med i andet og tilsvarende stort flertal, der støtter de fire danske forbehold. Som jo blokerer for en EU-hær og den slags.

Det kan jo ikke politisk hænge sammen, så forsvarsminister Claus Hjort omfavner den første måling, og glemmer ihærdigt den anden. Den slags dobbelt-tænkning har vi som fredsaktivister også brugt for tit. Som at fokusere på en flot folkelig modstand mod atomrakter – og så tro at de samme folk måtte være imod NATO. Men her stritter den besværlige virkelighed imod.

NATO tilbyder åbenbart en bedre tryghed, og selv om deres ”hjælp” er en indlysende tåbelig løsning – er dette kun indlysende nok helt internt i fredsbevægelsen. Folk vil generelt meget gerne føle sig trygge, og her hjælper råbet UD AF NATO på ingen måde. Bare at fjerne beskyttelsen, at trække tæppet væk under de velkendte ”trygge rammer” indenfor NATO, hvor vi alle ”passer på hinanden” – det fungerer på ingen måde som slogan og argument.

Og sådan bliver det ved med at være, så længe modstanden mod NATO ikke kan tilbyde folk en tilsvarende god illusion om tryghed, eller langt hellere noget ægte. Hvad vi vil sætte i stedet for NATO er derfor et langt vigtigere budskab, end at råbe højere om at NATO skal aflives.

Alle kender NATO, og støtten bag er solid, men det skyldes ikke NATOs officielle formål, for lige den paragraf citerer organisationen så lidt som muligt. NATOs grundlag står i *Atlantpagten*. I de ukendte to første paragraffer forpligter de deltagende lande sig til ”at bilægge enhver international stridighed ved fredelige midler”, at ”afstå fra trusler og magtanvendelse”, og at ”bidrage til den videre udvikling af fredelige og venskabelige mellemfolkelige forhold”.

Dette lyder jo som en voldsomt naiv fredsdrøm, som de fleste fredsfolk kan skrive under på. Ordene i NATOs formålsparagraf er nemlig underlagt FN's, for det var rigtig svært at få så mange lande til at samles i en ny militær pagt lige efter krigen for 70 år siden – så der blev strøet rigeligt med sukker på.

Det smukke formål ligner slet ikke den angrebs-ivrige militære mastodont, som NATO hurtigt udviklede sig til. Men uanset hvor grim NATO ser ud med fredsøjne, bakker Danmarks befolkning den fortsat op. Alligevel har det selv-samme flertal tidligere vist sig at være åbne for at stritte imod nogle af organisationens mest sindssyge ideer. En mulig strategi kunne derfor være at arbejde for et solidt folkeligt pres til opmuntring for et nyt ihærdigt sikkerhedspolitisk flertal – så Danmark atter kan bekæmpe det værste af NATO indefra.

NATOs oprindelige formål rummer muligheden for en langt fredeligere alliance. Danmark må igen modigt gå forrest – og denne gang mere slagkraftigt end med ”fodnoter”. Den bedste folkelige opbakning mod NATOs planer har altid været kampen imod atombomber. Et fremragende sted at starte, hvor der fortsat er berettiget bekymring på tværs af alle befolkningsgrupper – og hvor ikke mindst med vore unge miljøforkæmpere garanteret vil lege med.

Danmark skal insistere på at blive i NATO, for konsekvent at kæmpe for forandring: For hver ny NATO-beslutning må partnerlandene offentligt begrunde, hvordan det foreslåede lever fuldt op til NATOs egen formålsparagraf – og altså styrker FN for at skabe en fredeligere verden, som jo angiveligt er NATOs primære funktion. Det er ikke helt så absurd som det lyder, for det er faktisk hvad NATO i nogle få tilfælde har støttet.

Og ja, der er ikke bare et ambitiøst mål – det er bundhamrende naivt. Men alligevel langt mere realistisk, end at kræve omgående udmelding og opløsning af kolossen. I forhold til at kræve det umulige, må det gennemprøvede koncept fra 80'erne have en bedre chance. Målet er fortsat at få gang i bedre løsninger end dem NATO konstant har fejlet med. For NATO skal forandres, fordi verden må forandres – og dermed alle dens forstenede institutioner.

Danmark kunne bidrage til NATOs procentmål ved at ompostere krigspenge til fredeligere formål, som altså svarer til NATOs egne. For eksempel forskning i udvikling af ikkevoldelig konfliktløsning, så Danmark kan tilbyde hjælp til andre lande før konflikter udvikler sig for grimt, og så Danmark kan skabe tryghedsskabende foranstaltninger mod angsten.

1980'erne sluttede med, at et af de mest militante områder smuldrede: Hele Østblokken forandrede sig gennem folkelige oprør uden våben. Der er rigeligt med beviser på, at fredelige alternativer er mulige.

Verden – og NATO – må forandres. Nu!

Fra en tale til NATOs fødselsdag. Læs en udbygget version på FRED.dk

KRAV OM NY KRIGSKOMMISSION I FÆLLES VALGVIDEO

Tribunalforeningen står bag en fælles valgvideo for de fire partier Alternativet, Enhedslisten, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Videoen er meget passende optaget på Krigsmuseet, og fokuserer på at få genetableret den nedlagte kommission til undersøgelse af de danske krige – den historiske udredning er langt fra dækkende, specielt i forhold til jura og ansvar. Udenrigsordførerne Eva Flyvholm, Holger K. Nielsen, Martin Lidegaard og Rasmus Nordqvist fremlægger deres argumenter for oprettelsen af en ny krigskommission.

Se og del videoen fra IrakTribunal.dk/youtube

TRIBUNALFORENINGEN FREMLÆGGER MATERIALE OM DANMARKS KRIGE

Som et bidrag til forståelsen af krigenes konsekvenser, har Tribunalforeningen lagt diverse dokumentation på internettet – tilgængelig for alle interesserede og bevaret for eftertiden, da krigenes dokumenter har det med at forsvinde fra nettet. Samlingen består af en lang række oversigtsartikler – seneste bidrag er en solid linksamling fra debatten om den officielle Krigsudredning.

Inde bag ved ligger selve dokumentsamlingen, som mest overskueligt kan bladres via sin søgemaskine – for originalteksterne har ofte ret uforståelige titler. Søgningen foregår ikke kun i Tribunalets PDF'er, men også i andre relevante samlinger. Et godt sted at finde fakta til den kommende valgkamp.

Se samlingen på IrakTribunal.dk/dox

HÅRDERE ARGUMENTER EFTER KRIGSUDREDNING

Af Carsten Andersen, næstformand i Tribunalforeningen

Historikerundersøgelsens ”krigsudredning” er begrænset af et snævert og restriktivt kommissorium. På trods af dette sætter udredningen nye rammer og muligheder for diskussion og beslutning om fremtidig krigsdeltagelse.

Specielt nu, i perioden op til folketingsvalget, hvor rapporten og debatten om den stadig huskes, kan vi nu skubbe hårdere på for at få partierne til at give løfter, der forpligter kommende regeringer til mere åbenhed og demokrati.

Historikerudredningen fastslår nemlig følgende punkter:

● *Den reelle årsag til krigene var politikernes ønske om at behage USA.*

Medier, aktivister og bevægelser har for længst konkluderet i analyser, taler og pjecer, at de åbent erklærede mål – om hjælp til demokrati, stabilitet, velstand, kvinderettigheder mv – klart var af mindre betydning, end støtten til USA.

Det nye i forhold til fremtidige beslutninger er, at dette nu er officiel viden. Problemet er, at et solidt flertal af partierne alligevel fortsat køber ideen om, at dansk sikkerhed bedst opnås ved at tækkes amerikanerne. Vi må forsøge at presse politikerne til at erkende, at Danmarks sikkerhed kræver noget andet, end blot fortsat blind afhængighed af USA.

● *Regeringen har ført en minimalistisk informationspraksis.*

Det var både velkendt og velbeskrevet, at regeringen gav et fordrejet billede af situationen, f.eks. i forhold til Irak om samarbejde med våbeninspektører og især vurderingen af masseødelæggelsesvåben.

Det er nu dokumenteret, at regeringen også havde al denne viden, men blot fortalte noget helt andet til folketing og befolkning. Dette kan måske få flere medier til at bore dybere ved næste krigsbeslutning. Medierne ensidige dækning af spørgsmålet om krig og fred er dog ikke blevet reelt udfordret. Det kan vi ikke ændre, men vi kan forsøge at få nogle minimumsstandarder sat op for, hvornår og hvor langt de bagved liggende informationer skal frem.

● *Krigsbeslutninger træffes af en snæver kreds af topfolk i dialog med USA.*

Danmarks politiske og militære beslutningstagere kikker derfor ikke efter alternativer, fx om ikke-militære midler. Oven i trodsede regeringerne rådgivning om, at krigsbeslutning uden om FN undergraver den internationale retsorden – så FN-opbakning må fremover være et mindstekrav.

En bred politisk krigsopbakning bør fremover være på mindst 2/3 af de afgivne stemmer, men der må alligevel også sættes overordnede begrænsninger. Udredningen foreslår at sikre Folketingets adgang til diplomatisk, juridisk og militærfaglig ekspertise – her må vægten lægges hårdt på de første to.

Vi må forlange, at demokratiet skal udvides til også at omfatte spørgsmålet om krig, og at politikerne får reelle valgmuligheder.

● *Skreddet væk fra FN-sanktioner og FN-forankring.* Anders Fogh Rasmussen og Per Stig Møller har mistet enhver troværdighed ved at ”stramme” centrale vurderinger fra danske og allieredes militære oplysninger, og kun at videregive selektive uddrag til Udenrigspolitisk Nævn og folketingets medlemmer.

Efterretningstjenesten lavede et godt stykke embedsmandsarbejde med ”på den ene side og på den anden side” – udredningen dokumenterer grundigt det efterfølgende snyderi. Anders Fogh legitimerede Irak-krigen med FNs gode navn, selv om FN ikke var enig, og overtrådte sammen med USA folkeretten ved at oppuste Irak til en global trussel.

En underminering af FN-pagten, der skabte præcedens. Vi må kræve, at Danmark hjælper til med at genskabe en international retsorden.

● *Opgør med den følgagtige kultur i ministerium og forsvarsledelse.*

Under både Irak- og Afghanistan-krigene var der eksempler på en kultur med bevidst at tilbageholde ubekvemme oplysninger, ikke rette fejl og stærkt at forfølge *whistleblowere*. Det ser ud til at embedsværket har sørget for, at topledning og ministre ikke fik ubejljlige viden, så de kunne affærdige ubehagelige spørgsmål med: *Det har jeg aldrig hørt om.*

Denne kultur er et demokratisk problem, som en ny regering må rette op på, hvis politikere og befolkning ikke fortsat skal unddrages vigtig information om den danske krigsindsats. Vi må forlange, at *whistleblowerne* opmuntres til at fremlægge problematiske sager både internt og eksternt – med den nødvendige rets- og jobsikkerhed.

● *En (gen)åbning af en egentlig krigskommission er fortsat nødvendig.*

Udredningen fik flot åbnet ballet, men er slet ikke nok. I en ny kommission bør feltet udvides, så de folkeretslige aspekter af Kosovo-krigen undersøges – samt de lige så kontroversielle beslutninger om at sende soldater til Helmand (Afghanistan 2006), bombefly til Libyen (2011) og Syrien (2016).

Vi må forlange, at enhver ny krigsbeslutning løbende følges op og afsluttes med en offentlig udredning.

Krigsudredningen kan hentes på Krigsudredning.ku.dk

FLERE MILITÆRE UDFLUGTER TRÆKKES UD AF FOLKETINGSSALEN

I de selvsamme timer i februar, hvor [Krigsudredningen](#) fremlagde sin kritik af alle de skjulte beslutninger, [vedtog Folketinget](#) at endnu flere militære beslutninger fremover blot klappes diskret af i [Udenrigspolitisk Nævn](#).

Konkret drejede det sig om, at Danmark bidrager med en fregat til en fransk hangarskibsgruppe – en meget uklart defineret opgave, der forklares med ISIL. Men samtidig blev det vedtaget, at fremover kan ”*danske flådebidrag indsættes i NATO-landes nationale flådestyrker i op til 12 måneder ad gangen*” uden at dette skal ud i Folketingssalen. Den slags rullende tilsagn gør det endnu sværere at holde styr på, hvornår det bliver vedtaget at udsende soldater. Et tidligere eksempel er når danske [F-16 udsendes](#) til Air Policing i Baltikum. ☒

NY NORDISK FRED

Af [Hasse Schneidermann](#)

Meningsmålinger synes at vise, at halvdelen af danskerne vil foretrække et [nordisk samarbejde](#) frem for det nuværende EU-samarbejde. I fredsmiljøet har vi i nogle år nu argumenteret for at komme ud af USAs og NATOs lederskab og krigsaktivisme, og udvikle en selvstændig fælles dansk og nordisk. For et par år siden kom den nordiske venstrefløj med [deres bud](#) på en fredelig sikkerhedspolitik, og nu kom så resultatet af en længere indsats med ny fredsforskning fra Nordisk Råd.

Det var en stor glæde at overvære Nordisk Råds [seminar](#) den 9. april på Christiansborg. Anine Hagemann og Isabel Bramsen – begge tilknyttet det danske *Centre for Resolution of International Conflicts (CRIC)* – fremlagde deres rapport finansieret af Nordiske Ministerråd om et forstærket nordisk fredsamarbejde: ”*New Nordic Peace – Nordic Peace and Conflict Resolution Efforts*”.

På seminaret blev rapporten kommenteret af et indbudt panel, der udfoldede rapportens bredere perspektiv med klimaudfordringen, flygtninge- og migrationsstrømme, samfundsopbygning og FNs 17 Verdensmål. Panelet pointerede, at mange af de fremskridt, vi i dag beskriver som et særligt nordiske værdisæt, er startet ”nedefra” som borgerinitiativer – og at det er vigtigt at inddrage civilsamfundet i den fortsatte udvikling af en ny nordisk fredspolitik.

Med vore erfaringer med kamp for en fredeligere verden hilser Aldrig Mere Krig den fornyede appetit på nordisk fredssamarbejde velkommen, stiller os til rådighed og lover at følge Nordisk råds og ministerråds fredsinitiativer nøje.

Norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1302296/FULLTEXT01.pdf

ET UDVIDET VOLDSBEGREB

Organisationen [Lev Uden Vold](#) vil hjælpe mod vold i nære relationer, og finansieres af satspuljen. De tilbyder rådgivning, en national hotline og efterværn til voldsudsatte, fungerer som videnscenter til fagfolk og beslutningstagere samt for udsatte, udøvere og pårørende. [Lev Uden Vold](#) arbejder ud fra et udvidet voldsbegreb med meget brede definitioner på vold:

Lev
uden
vold

FYSISK VOLD

PSYKISK VOLD

STALKING

SEKSUEL VOLD

MATERIEL VOLD

ØKONOMISK VOLD

DIGITAL VOLD

Læs mere på LevUdenVold.dk

SÆT IKKE MIN PENSION I ATOMVÅBEN!

Af Arne Hansen

Til min pensionskasse: Jeg henvender mig, fordi jeg har læst at pensionskasser investerer i atomvåben. Som medlem så vil jeg mindeligt bede jer om at droppe jeres aktier i firmaer, der producerer atomvåben og komponenter til atomvåben. Sælg også nu af kræmmergrunde, da aktierne sikkert vil falde i værdi. FN's generalforsamling har nemlig i 2017 vedtaget en traktat, der forbyder produktion af atomvåben, og som er på vej til at blive ratificeret, så investeringer i atomvåben bliver ulovlige.

Argumentet med, at Danmark som medlem af NATO støtter NATOs atomstrategi – og følgelig støtter investeringer i atomvåbenproduktion – som derfor må være lovlige, holder ikke. En sikkerhedspolitisk strategi, der bygger på frygt, afskrækkelse og overlegenhed og accept af et permanent højspændingsniveau – altså gemen terrorisering af alle og enhver – kan aldrig blive langsigtet bæredygtig.

Risikoen for start af en atomkrig ved et uheld vil blive større jo højere den internationale spænding bliver, fordi menneskelige eller EDB-genererede fejlmeldinger snarere febrilsk bliver tolket som et reelt atomvåbenangreb. Selv hvis små lande som Indien og Pakistan affyrer deres arsenal imod hinanden, vil den nukleare aske reducere sollyset globalt med 10%, temperaturfald og mindre regn, med risiko for 1 milliard menneskers sultedød. Udover det primære bombedrab på millioner.

Hvad er meningen i, at vores pensionskasser søvngængeragtigt følger vores folkevalgte politikerflertals NATO-fundamentalistiske tro på, at en atomparaply sikrer vores fremtid – og følgelig misbruger vores pensionsopsparing til givtig kortsigtet investering i atomvåben, som fejlagtigt udløst eller i en atomkrig, straks i nutiden vil smadre både vores og fremtidige generationers liv og fremtid på jorden? ☹

MODSTAND MOD PENSIONS KASSERS VÅBENAKTIER

Danske pensionskasser har sammen investeret 2,5 milliarder kroner i selskaber, der er involveret i [atomvåben](#) – samt i anden konfliktskabende produktion. Dagbladet Information tjekkede de 17 største pensionsselskabers investeringer, og opdelte de mest [problematiske](#) i punkter som *Våben*, *Tobak* mm.

Overskueligt fremlagt, så [medlemmer](#) nemt kan se deres pensionskasse efter, og så benytte en [kontaktformular](#) til protest. Offentliggørelsen fik en del pensionskasser til at gentænke, om de kunne forsvare at afvise profitten fra våbenpusherne – flere af dem [valgte](#) så at [stoppe](#) de krigeriske investeringer.

[Information.dk/search/site/pensionskasser](https://www.information.dk/search/site/pensionskasser)

I 1986 BLEV ATOMVÅBEN NÆSTEN AFSKAFFET

Af Tom Vilmer Paamand

Præsident Donald Trump gik fra en raketaftale, eller blev smidt ud af Nordkoreas leder. Trumps sammenbrudte forhandling bliver nu [hyldet](#) som et [Reagan-øjeblik](#), i en henvisning til denne præsidents forhandlinger om nedrustning med Sovjet i 1986. Dette passer dog kun som en hånd, for episoden dengang viste Ronald Reagan som en forhandler, der lige som Trump ikke helt har styr på *The Art Of The Deal*.

Under en vigtig forhandling med Sovjets sidste leder Mikhail Gorbatsjov, fik Reagan [et tilbud](#) om at få samtlige atomraketter fjernet, og ikke kun de interkontinentale missiler, som de hidtil havde forhandlet om. Reagan accepterede ideen og foreslog, at de to ledere skulle gå hele vejen, og fjerne alle deres atomvåben! Hvis verden skulle forandres til det bedre, var det de [samme](#) to varyler, der var medansvarlige for al den uhæmmede oprustning, der sad på magten til at stoppe galskaben.

Denne fantastiske aftale var tæt på at være på plads – men så slog Reagan pludselig kontra, og ville samtidig fastholde sit planlagte raketskjold. Han sagde altså nej til total atom-afrustning, for at bygge videre på et raketforsvar, der alligevel snart ville blive endnu mere [meningsløst](#). Uden tvivl en af de største forpassede muligheder i nogen forhandling om våbenkontrol.

Hos Reagan-fans bliver episoden hyldet som at Reagan gjorde det rigtige ved [at udvandre](#): *I dikturerer som Sovjets vinder man nemlig kun ved at sætte hårdt mod hårdt*, som det fortsat påstås. Myten om Reagan udelader også den vigtige detalje, at hans ønske om at få udryddet alle atomvåben faktisk var [ærligt](#) og [inderligt](#) – hvilket nok overrasker alle, der har gennemlevet 80'erne.

Fiaskoen medførte dog, at de to nationer blev langt mere fleksible i deres senere forhandlinger. Parterne underskrev året efter INF-traktaten, der forbød alle mellemdistanceraketter, og indførte en række vigtige kontrolfunktioner.

Tre år efter i 1991 blev START-traktaten underskrevet, der beskar USA's og Sovjets atomarsenaler med 80% i løbet af det næste årti. USA købte de fleste af Sovjets kasserede atombomber, og [brændte dem](#) af i atomkraftværker. Udbyttet svarede til hele USA's varmemeforbrug i to år, hvilket fortæller lidt om hvor enorme ressourcer atombomber ellers sluger.

USA opsagde INF-aftalen i februar 2019, efterfulgt af Rusland. Om to år vil også START-traktaten stå [for skud](#), med mindre verdens ledere vågner op til et folkeligt pres, der igen kan stoppe deres galskab. Glem aldrig, at alle atomvåben kunne være elimineret for længst – selv en sådan drøm er ikke umulig. ☹

MS OG DE AKTIVISTISKE PACIFISTER

Af Knud Vilby, tidligere formand for MS

Mellempfolkeligt Samvirkes historiske arv er klar nok. Den er politisk, fredspolitisk om man vil. Frøet til den oprindelige græsrod, som udviklede sig fra januar 1944, blev sået af de danske fredsbevægelser, som forberedte efterkrigstidens internationale danske hjælpearbejde allerede mens Danmark var besat.

Der var fremsynethed, men også frustration. Fredsvennerne, som de kaldte sig, ville ikke bære våben, heller ikke i modstandsbevægelsen, men som pacifister var de aktivister. De internationale pacifister havde brugt år af deres liv i en tabt kamp mod 1930ernes oprustning.

De havde set den uundgåelige udvikling mod krig, men følt at krigen kunne være undgået, hvis magthaverne havde lyttet til den internationale fredsbevægelse, som dengang var stærkere end i dag. Nu var krigen der. Danmark var besat, og pacifisterne var – efterhånden som fredsbevægelsen udviklede sig – også under angreb. Flere og flere fandt det svært at forstå eller respektere den hundrede procents pacifisme.

Nogle aktivister vendte deres frustration til en fremsynet planlægning af efterkrigstidens indsats for forsoning og genopbygning. Da Aldrig Mere Krig (AMK) holdt årsmøde i København i påsken 1943 meddelte formanden, valgmenighedspræst Uffe Hansen, at bestyrelsen havde vedtaget at oprette en fond, *“som kan stå rede når krigen slutter, og da muliggøre et hjælpearbejde ved genopbygning af krigsramte hjem”*. Allerede i efteråret 1941 havde AMKs agitationsleder Svend Haugaard snakket med den daværende formand Hagbard Jonassen om behovet for en genopbygningsindsats efter krigen, og i februar 1942 havde AMKs hovedbestyrelse vedtaget at stifte en fond for at finansiere arbejdet. Der skulle skaffes mange penge, men fra starten stod det klart, at målet ikke primært var økonomi: *“Den væsentligste indsats vi fredsvenner vil kunne øve, bliver ikke af økonomisk art – men arbejde.”*

Debatten blandt de danske pacifister var i det tredje besættelsesår både præget af tanker om efterkrigstidens indsats og af granskning af årsagerne til Anden Verdenskrigs udbrud. På AMKs sommerlejr i 1943 var ét af temaerne *“Sammenbrud og genopbygning”*. Midt under krigen diskuterede man på sommerlejren, hvordan freden skulle fastholdes i et fremtidssamfund, hvor staterne måtte samarbejde inden for rammerne af en international pagt.

En helt central person i diskussionen om den internationale civile indsats efter krigen var Elise Thomsen fra Kvækercentret i Danmark. Elise Thomsen havde i 1937-38 under den spanske borgerkrig arbejdet for børn i Barcelona. Hun gjorde det ud fra kvækernes idé om, at der skal arbejdes for forsoning og broderskab, selv dér, *“hvor hadet flammer, og kærligheden synes uddødt”*.

Elise Thomsen bistod både med praktisk erfaring fra hjælpearbejde under krig og med forsoningsideologi. En anden ”ideolog” var den svenske forfatterinde, pacifisten og feministen Elin Wägner, hvis ord *“Lad ikke hadets ord blive morgendagens verden!”* ofte blev citeret. Elise Thomsen refererede, hvordan man i Sverige forberedte et hjælpearbejde.

Alva Myrdal havde i Stockholm i 1942 sagt: *“Vi bør vide, at man ude i verden ser hen til de små neutrale demokratiske stater som formidlere, ikke mindst når stridighederne drejer sig om raceproblemer. Ungdommen har i virkeligheden nye riger at rette blikket imod med hensyn til fremtidens arbejde. Ikke som opdagelsesrejsende, men som tjenende, hvilket er det eneste, som kan løfte os ud over vores rolige og beskyttede tilværelse.”*

Alva Myrdal forudså en international socialhær i et moderne korstog af læger, lærere, socialarbejdere, ingeniører og arkitekter. Denne sociale hær skulle følge efter krigens sejrende militære hær. Elise Thomsen fortalte om *“planlægningen af den nye fredens verden som jo må komme”*, og hun blev en hovedkraft i det danske hjælpearbejde.

AMKs beslutning om oprettelsen af en hjælpefond blev det første konkrete skridt til en formalisering af et samarbejde om *“Fredsvenners Hjælpearbejde”* (FH), som blev besluttet på et møde i København den 24. januar 1944. Deltagerne var Vennernes Samfund (Kvækerne), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og AMK. Formand blev Hagbard Jonassen, der på dette tidspunkt var næstformand for AMK. Elise Thomsen blev sekretær. Andre organisationer, der kom med i arbejdet, var Dansk Fredsforening, Kirkeligt Verdensforbund, Kristeligt Fredsforbund og Ungdommens Fredsudvalg.

Den første pjece udsendt af FH i 1944 understregede, at genopbygningsopgaverne ville blive så store efter krigen, at det måtte blive regeringerne, der påtog sig hovedparten af den økonomiske hjælp. Men ingen kunne forholde sig passive. Under overskriften *“Mellempfolkeligt Hjælpearbejde”* bragte AMKs blad et uddrag af pjecen, hvori det bl.a. hed:

”Enhver, der tænker sig muligheden af at gå ind i aktivt hjælpearbejde, først og fremmest må gøre sig klart, at han eller hun ikke blot skal yde et manuelt arbejde, men i lige så høj grad skal være med i et forsoningsarbejde, et arbejde på at udslutte det had, som krigen fører med sig og i stedet virke for forståelse og god vilje mellem mennesker.”

Rundt om i landet sad fredsvener og andre, der gerne ville gøre en indsats og forberedte sig, samtidig med at de – mens krigen stod på – søgte at støtte det hjælpearbejde, som allerede var muligt. Et af stederne var Vraa i Nordjylland, hvor agitationsleder Svend Haugaard fra AMK var lærer på Vraa Højskole. Løkkalt var han også med i andre hjælpeindsatser, bl.a. i organiseringen af Norgeshjælpen, der allerede startede i vinteren 1941-42. Trods besættelsen af de to lande var det muligt at sende pakker fra Danmark til Norge, hvor fødevarer-situationen var langt alvorligere end i Danmark. På et tidspunkt besøgte "Danskehjælpen" (som den hed i Norge) 55.000 norske folkeskolebørn fra mere end 35 forskellige suppestationer.

Vraa Højskoles elever lavede indsamling blandt samtlige danske højskoleelever. Der blev også tidligt lavet lokale studiekredse, hvor man begyndte at tale om hjælpearbejdet efter krigen. Umiddelbart efter besættelsen viste det sig, at der ikke kun var behov for hjælpeindsatser uden for Danmark, men også lokalt. Den 4. maj kom 300 flygtninge til Vraa med et opsamlingsstog. De kom fra store dele af det centrale og østlige Europa, og mange var i en ynkelig forfatning. En kvinde med et barn i barnevogn var krigsenke og havde været på landevejen så længe, at frosten havde taget syv af hendes tæer. Hendes barn og fem andre flygtningebørn døde i den første uge i Vraa.

De fleste flygtninge var tyske eller tysktalende, og de var ikke populære. De blev indkvarteret i snavs og svineri i et gammelt hotel, der havde været brugt som logi af tyske soldater. I første omgang fik de ingen hjælp, og da Svend Haugaard, hans kone Bergljot, samt en anden fra højskolen, Inge Brandt Petersen, ville hjælpe, blev de afvist af vagter fra modstandsbevægelsen.

Angsten for en tyfus-epidemi blandt flygtningene gav dem dog adgang. Svend Haugaard fortæller, at mange flere ville være døde, hvis ikke den lokale læge havde givet en vrangvillig apoteker ordre til at udlevere medicin. Svend Haugaard var med til at organisere lokalt arbejde i Vraa, men var samtidig fra 1942 og 1943 på nationalt plan på AMKs sommerlejre med til at etablere den første orienterende uddannelse af hjælpere til en international indsats.

Samtidig med, at man efter den officielle etablering af Fredsveneres Hjælpearbejde i januar 1944 begyndte at samle penge ind, startede man med at registrere "hjælpere", der var parate til at tage af sted efter krigen. Efter befrielsen kunne det derfor gå hurtigt. Hjælpearbejdet var forberedt så godt, at den første frie uddannelseslejr kunne starte i juni 1945. Mange kom gennem de fjorten dages uddannelseslejre, og de første kom hurtigt af sted. Det første hold "fredsvenerhjælpere" forlod Danmark den 3. juli 1945.

Norge var det første land, der modtog FH-frivillige, siden fulgte en række andre lande – Finland, Holland, Polen, Østrig, Frankrig og Tyskland. Hjælpearbejdet i Polen og Tyskland stillede de frivillige over for en grupvækkende elendighed. Arbejdet i Tyskland blev sat sent i gang, fordi de danske myndigheder indtil efteråret 1946 afslog at give tilladelse til frivilligt hjælpearbejde hos den store taber. De første FH-frivillige kom til Tyskland i januar 1947, og besøgte 18.000 børn. Senere var FH med til at oprette børnehjem flere steder.

Rundt om i landet blev der oprettet lokalkomitéer, som både indsamlede penge og tøj og fødevarer. Nogle af de første opgaver blev generelt i arbejdsprogrammet beskrevet som bespisning, tøjhjælp, lægehjælp, børnehjælp bl.a. ved oprettelse af børnehjem, oprydning i ruiner og bygning af nye hjem.

Der var de følgende år danske FH-hjælpere i en lang række internationalt organiserede lejre. Lejrene blev også en ny start for internationalt ungdomsarbejde og udveksling. FH var allerede i 1947, i samarbejde med andre europæiske organisationer og FNs kulturorganisation UNESCO, med til at formalisere et internationalt arbejdslejr-samarbejde. Svend Haugaard brugte de første to år efter befrielsen fuldtids på FH. På baggrund af de første hjælpelejre spurgte han retorisk i [pjecen fra 1947](#): "*Mon ikke disse lejre er en lige så god hjælp til Tysklands demokratisering som eksport af soldater?*"

Læs om AMK i 2. Verdenskrig: AldrigMereKrig.dk/nybreve/AMK_1945.pdf

Artiklen er forkortet fra Knud Vilbys artikel i MS-bogen herunder.

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE GENNEM 75 ÅR

Som led i 75-års jubilæet for MS fortæller tidligere medarbejdere i den ny bog "Man bliver aldrig den samme" om arbejdet for fred og solidaritet. Bogen spejler interne kampe gennem tiden, mens MS udviklede sig til en global spiller. Om oplysningsarbejdet og de udsendes dobbelte rolle som ulands-hjælpere og en vej til gensidig mellemfolkelig forståelse – og frem til samarbejdet i ActionAid, hvor MS nu koordinerer aktiviteter for god regeringsførelse i 35 lande.

MS Jubilæumsbog. 384 sider. 250 kr: MS.dk/shop/node/107

FRED OG FORSONING

Den norske regerings officielle hjemmeside om deres udenrigsministeriums indsats for fred.

Siden beskriver en række af de fredsprocesser, hvor Norge har været engageret i flere årtier.

Konfliktløsning og bidrag til forsoning er en central dimension i norsk udenrigspolitik.

Norges indsats beskrives gennem følgende punkter: Partenes eierskap, Vilje til å snakke med alle, Aksept for å mislykkes, Nettverk og nært samarbeid, Norge er upartisk tilrettelegger samt Inkluderende fredsprosesser. Beskrivelserne er et flot udgangspunkt for hvad Danmark savner...

Regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fred-og-forsoning

FREDSVAGTEN STÅR FAST

Fredsvagten har haft mindre og mindre opbakning – men vi holder ud, og har nu stået hver dag i cirka 17 år og 4 måneder. Historikernes mini-undersøgelse har givet os ret. Fogh har overtrådt de demokratiske regler under mottoet: *Der er ikke noget at komme efter.* Anden Verdenskrig varede fem år. Krigene i Mellemøsten har indtil nu varet i 18, og der er ingen ende at se. Danmark er med sin aktive medvirken medskyldig. De blå vil allerede tvangssende de syriske flygtninge hjem. Positivt er det, at de unge med stor opbakning taget ansvar for klimaet. Husk at være aktiv til folketingsvalget!

Peter Henning

ATTER FRED PÅ FOLKEMØDET

Fredsministerium sætter atter freden på dagsordenen under Folkemødet på Bornholm den 13-16. juni. I år har vi [telt-samarbejde](#) med ”350 Klimabevægelsen i Danmark”, og her skal vi tale om forholdet mellem krig og klima: ”Våben eller vindmøller!” Oven i holder Fredsministerium også arrangementet i Civiltinget, og viser fredsflaget dagligt ved *pop-ups*. Der er godt fyldt med fredsaktivister på Store Lærkegård, hvor vi bor helt fra den 8. juni. Du kan måske stadig nå at bestille den sidste køje til 700 kroner – eller tage telt med.

[Se mere på program.folkemoedet.dk/?search=fredsministerium](http://Se_mere_på_program.folkemoedet.dk/?search=fredsministerium)

RADIO FOR FLYGTNINGE OG POSITIV FRED

Radiomanden Arne Hansens kommer vidt omkring med nysgerrig mikrofon:

Hvilke globale trusler og lyspunkter ser fredsforsker Jan Øberg?

Udover klimatruslen, risikoen for at USA reagerer aggressivt på at det er ved at miste sit imperium. Men millioner arbejder også for en bedre verden.

Europas mindretals kamp med danske og tyske mindretal som forbillede.

De nødvendige 1 million underskrifter fra borgere er i hus, så et forslag til bedre mindretalsbeskyttelse vil blive behandlet i EU-organerne.

Lyninterview med Clement Kjærsgaard om klima- og atomkrigstrussel.

Et par kommentarer fra en kort pause under Frederikshavns Klima- og Miljøfestival, hvor det lykkedes at indfange Clement Kjærsgaard.

Folkeretten og det nye forbud imod atomvåben. Hvad betyder det?

Forelæsning af dr.jur. Gro Nystuen, medredaktør af ”Nuclear Weapons under international law”, i anledning af at ICAN-kampagnen fik Nobels fredspris.

Advokat Bjørn Elmquist: Er Folketingets holdning til krig uforvarselig?

Interview med Bjørn Elmquist, daværende formand for Tribunalen til undersøgelse af Danmarks krige i Irak og Afghanistan.

Skolebørnenes klimastrejke på Rådhuspladsen i Frederikshavn.

Et par hundrede skolebørn skolestrejkede for klimaet. Interviews med de unge og deres lærere, samt Alternativets spidskandidat Susanne Zimmer.

Stay Humans Demo for at markere FN's dag imod racisme.

Fællesinitiativet Imod Racisme – for mangfoldighed og medmenneskelighed.

Find disse optagelser fra FLR-Dialog på: ArneHansen.net/dialog/fred

VIL VI FRED HER TIL LANDS?

Radio Helsingør og antropolog Claus Oreskov stille spørgsmålet ”Vil vi fred her til land” i tre udsendelser med freden som tema. Gæster er Peter Henning fra Aldrig Mere Krig – samt to repræsentanter for ungdommen, der her hører om en fredsbevægelse, som de aldrig er stødt på før.

Hør på Soundcloud.com/user-901773025

LIDT ALDRIG MERE KRIG I NY LÆREBOG

Den ny bog *Familiebilleder* er en lærebog i dansk kultur for såkaldt *tosprogede*. Hæftet afsluttes med historiske nedslag i en kort tidslinje, fx at i 1926 ”kan man høre radio i hele landet” og ”Aldrig Mere Krig bliver dannet”.

Senere nævnes, at i 1960erne og 70erne opstod græsrodsbevægelser, som for eksempel ”Kampagnen mod Atomvåben. (Aldrig Mere Krig har været der siden 1926)”. En positiv anmelder i *Uddannelsesbladet* mener dog at tidslinjen virker ”påfaldende sløset”, og undrer sig over at AMK bliver nævnt. ☒

RIGELIGT AT GØRE I ALDRIG MERE KRIG

Af Tom Vilmer Paamand

Når fire partier i en fælles valgvideo står sammen om at ville have undersøgt de danske krige – er der lagt mange AMK-kræfter i, at få dette til at ske.

Det samme gælder når Tribunalforeningen sørger for, at dokumenterne bag de danske krige ikke bliver glemt. AMK-folk er med til at skabe rammer og give oplæg i teltene, når Fredsministerium spreder fred på Folkemødet. Og deltager, når gode fredsfolk kalder – fx ved [Fredsløbet](#) i København på Store Bededag. AMKs pacifistiske røst høres i radioen, og ikke kun lokalt.

AMK er [medindbydere](#) og [holder oplæg](#), når der er global protest i anledning af NATOs jubilæum. Og foreningen mødes med fredsfolk i Norden, for fred er aldrig kun et lokalt spørgsmål. AMK har hjulpet med teksten, når ICAN henvender sig til den danske regering mod atombomber. Og kan genkende fraser i partiprogrammer, når diverse fredelig forslag er nået frem til de rette. Foreningen samarbejder med alle, der vil en fredeligere verden – nøk for nøk.

AMKs ÅRSMØDE 2019 HOS MS DEN 25-26. MAJ I KØBENHAVN

Aldrig Mere Krig holder årsmøde sammen med Mellempøkeligt Samvirkes 75-års jubilæum, hvor også AMKs medlemmer kan deltage i de mange relevante indslag og underholdning.

AMK holder selv [ordinært Årsmøde](#) søndag formiddag fra klokken 10. Deltagere i Årsmødet får fri adgang til arrangementerne hos MS både lørdag og søndag, hvor AMK også deltager og holder oplæg. Desuden er der kaffe og aftensmad lørdag, samt morgenmad og kaffe søndag.

Foreningen giver op til 300 kroner i rejsetilskud mod fremvisning af bilag for udgifter over de første 100 kroner, beregnet efter billigste bus/tog pris for pågældende rejse.

Mødet foregår i MS Huset, Fælledvej 12, 2200 København N.

Tilmelding (og indsendelse af forslag til Årsmødets dagsorden) skal ske senest den 18. maj til Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm, mobil: 20623163 eller e-mail til: info@aldrigmerekrig.dk. Husk at anføre hvis du ønsker hjælp til at finde overnatning.

ALDRIG MERE KRIGS ÅRSMØDE**26. MAJ KL. 10**

DAGSORDEN

- Valg af ordstyrer og referent
- Hovedbestyrelsens beretning
- Indkomne forslag
- Forslag til arbejdsplan
- Valg af hovedbestyrelse og revisorer
- Fastsættelse af kontingent
- Tid og sted for Årsmødet i 2020
- Eventuelt

Ansvarshavende redaktør: Tom Vilmer Paamand. Kortere tekster uden navn på er skrevet af redaktøren. Redaktionen modtager gerne stof fra medlemmer og andre, helst i elektronisk form og med udenlandske tekster oversat.

Redaktionen gør opmærksom på, at henvisninger og artikler i bladet kan have indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker redaktionens eller foreningen Aldrig Mere Krigs holdninger. Giv gerne bladet videre. Genbrug af teksterne helst efter aftale og med kildeangivelse.

Kontakt Landskontoret:

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm. Telefon: 9737 3163
E-mail: info@aldrigmerekrig.dk

Besøg vores websteder:

www.AldrigMereKrig.dk

[Facebook.com/aldrigmerekrig](https://www.facebook.com/aldrigmerekrig)

Regnskabsfører (kasserer):

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm. Telefon: 2062 3163
E-mail: info@aldrigmerekrig.dk

Bank: Arbejdernes Landsbank

Reg. 5396 Konto. 0309139

Giro via posthus: 80237278

MobilePay: 128443 – OBS: Nyt nummer!

Hovedbestyrelse:

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35, 9900 Frederikshavn Tlf.: 9842 5542

Mobil: 3042 0818. Mail: arne@aldrigmerekrig.dk

ArneHansen.net

Hasse Schneidermann, Markmusvej 18, 8410 Rønde

Tlf.: 2333 4460

Mail: hasse@aldrigmerekrig.dk

Fredsministerium.dk

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm

Tlf.: 9737 3163

Mobil: 2062 3163. Mail: hermod@aldrigmerekrig.dk

Poul Pedersen, Fyrresvinget 35, 8600 Silkeborg

Tlf.: 8683 6690

Mobil: 4045 0847. Mail: mailto:poul@aldrigmerekrig.dk

PAXmusik.dk

Tom Vilmer Paamand, Klemstrupvej 5, 8550 Ryomgård

Tlf.: 5051 0328

Mail: tom@aldrigmerekrig.dk

FRED.dk

Suppleanter:

Dorte Lykke Holm, Strandbakkevej 9, 8305 Samsø

Tlf.: 6076 9167

Mail: dorte@aldrigmerekrig.dk

GrandmothersDanmark.dk

Peder Frode Hansen, Skårupvej 7, 7700 Thisted

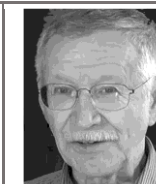
Tlf.: 9797 4215

Aldrig Mere Krigs bestyrelse

Arne

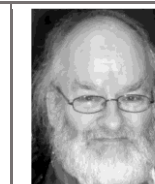
Hasse

Hermod

Poul

Tom

Returadresse: Aldrig Mere Krig, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm

Bliv medlem af AMK Støt freden – "knæk et gevær med os Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for dig. Vi har brug for at blive flere.			
Vi arbejder på at finde alternativer til oprustning og på at udvikle forsvarsformer, der bygger på ikke-vold. Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.	_ Oplysning om Aldrig Mere Krig Inkluderet i medlemskab er bogen Krudt uden Kugler og AMKs emblem	Enkeltperson Kr. 225 Par Kr. 300 Student mm. Kr. 150 Pensionist Kr. 150 Civil værnepligt Kr. 150	
Navn ----- Adresse ----- Tlf. ----- E-mail -----			
<p>At være pacifist er en livsholdning. Aldrig Mere Krig blev startet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - derfor er AMK en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager - det er livet det drejer sig om, og den "sag" forældes ikke. <p style="text-align: center;">Fred er en menneskeret – Krig er en forbrydelse mod menneskeheden Konflikter bør altid løses med fredelige midler Læs principprogram og vedtægter:</p> <p style="text-align: center;">AldrigMereKrig.dk/sider/vedtaegt.htm – også Facebook.com/aldrigmerekrieg</p>			